

Absolutione pluribus una simul. Historie a praxe tzv. společného rozhřešení

Martina Vintrová

V souvislosti se světovou pandemií nakažení koronavirem COVID-19 se objevila otázka možnosti společného rozhřešení, tj. udělení rozhřešení více kajčnickům najednou bez předchozího jednotlivého vyznání hříchů (*absolutione pluribus una simul*). Tento článek se zabývá historií tohoto způsobu rozhřešení a současnými podmínkami, za kterých může být uděleno.

Historický vývoj právní úpravy

Regulace zmíněného způsobu rozhřešení je v katolické církvi relativně nedávná. Normativa ohledně něj byla propracována a rozšířena až ve 20. století, v souvislosti se dvěma světovými válkami.¹

Prvním dokumentem, který jej zmiňuje, je *Declaratio* Apoštolské penitenciárie z 6. února 1915, která odpovídá kladně na *dubium*, zda je dovoleno vojákům povoláním do bitvy („*milites ad praelium vocatos*“) udělit společné rozhřešení („*generali formula, seu communi absolutione*“). Apoštolská penitenciárie nabádá vojenské kaplany, aby tuto příležitost neopomínali využít, s tím, že zůstává povinnost integrální zpovědi, pokud toto nebezpečí pomine.²

V roce 1939 vydává Posvátná konzistorní kongregace (*Sacra congregatio consistorialis*), předchůdkyně dnešní Kongregace pro biskupy, přehled fakult,

¹ Srov. MONTAN, Agostino, *Diritto Liturgico e dei Sacramenti*, La dimensione giuridica della celebrazione del mistero cristiano: CIC, cc. 834–1054, Roma, 2010, s. 140; RINCÓN-PÉREZ, Tomás, *La liturgia e i sacramenti nel diritto della chiesa*, Edizione italiana ampliata e aggiornata a cura di Antonio S. Sánchez-Gil, Roma, 2014, s. 300.

² Srov. SACRA POENITENTIARIA APOSTOLICA, *Declaratio de absolutione impertienda militibus ad praelium vocatis*, 6 februarii 1915, in: AAS 7 (1915), s. 72.

kteří Svatý otec udělil vojenským vikářům (*Vicariis castrensis seu Cappellanis maioribus*), s právem subdelegace vojenským kaplanům a kněžím obojího kléru ve válce jim podřízeným (*sacerdotibus utriusque cleri ratione militiae sibi subditis*). Mezi nimi se nachází fakulta udělování společného rozhřešení hříčů a sněti rezervovaných cenzur i bez předchozí individuální zpovědi všem vojákům bezprostředně před bitvou nebo bojujícím v bitvě a nebo nacházejícím se v nebezpečí smrti. Ti pak mají vzbudit lítost a přijmout eucharistii jako viatikum. Zároveň je v případě rozhřešení od cenzur vyhrazených Apoštolskému stolci a těch, které se nachází v dekretu Apoštolské penitenciárie *Lex sacri coelibatus* z 18. dubna 1936, uložena kajcíníkovi povinnost se během šesti měsíců od skončení války obrátit na Apoštolskou penitenciárii pod sankcí opětovného upadnutí do těchto cenzur (*sub poena reincidentiae*).³

V následujícím roce Apoštolská penitenciárie opět odpovídá na *dubium* ohledně možnosti udělení společného rozhřešení pro množství vojáků nebo kvůli časové nouzi (*sive prae militum multitudine sive prae temporis angustia*), pokud individuální zpověď je morálně nemožná nebo značně obtížná. Její odpověď zní, že za těchto okolností je podle morální teologie dovoleno udělit vojákům takové rozhřešení. Kněží mají poučit penitenty, že se mají k přijetí rozhřešení náležitě disponovat a vyznat těžké hříchy v individuální svátosti smíření, jakmile to bude možné.⁴

V roce 1944 pak Apoštolská penitenciárie upravuje danou otázku v instrukci *Ut dubia* ohledně udílení společného svátostného rozhřešení, podle které je možno udělit společné rozhřešení v následujících případech:

³ Srov. SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS, *Index facultatum*, 8 Decembris 1939, in: AAS (1939), s. 710–713, čl. 14. Titíž kněží měli podle č. 13 tohoto dokumentu fakultu zpovídat všechny věřící, kteří slouží v armádě nebo jsou k ní jakýmkoliv způsobem připojeni, zajatce, a všechny věřící na válečném území, se stejným právem udělovat rozhřešení od všech hříčů a cenzur jakýmkoliv způsobem vyhrazených a právem uložených, pod stejnou podmínkou obrácení se po skončení války na Posvátnou penitenciárii. Dekret *Lex sacri caelibatus* se týká kněží, kteří se civilně oženili a chtějí být připuštěni k přijímání svátostí *more laicorum*, avšak nemohou se z velmi vážných důvodů odloučit od osoby, se kterou žijí. Srov. SACRA PAENITENTIARIA APOSTOLICA, *Decretum Lex sacri coelibatus*, 18. dubna 1936, in: *Acta Apostolicae Sedis* 28 (1936), s. 242–243, a výklad tohoto dekretu v *Acta Apostolicae Sedis* 29 (1937), s. 283–284.

⁴ Srov. SACRA PAENITENTIARIA APOSTOLICA, *Dubium circa absolutionem generali modo impertiendam militibus „imminent! Aut commisso proelio“*, 10 Decembris 1940, in: AAS (1940), s. 571.

- a) vojákům bezprostředně před bitvou z důvodu jejich velkého počtu nebo nedostatku času, neboť se nacházejí v nebezpečí smrti a je pro ně morálně nemožné nebo velmi obtížné přistoupit jednotlivě ke svátosti pokání;
- b) civilistům a vojákům v nebezpečí smrti během nepřátelského útoku.

Kromě případu nebezpečí smrti je možno udělit společné rozhřešení také v jiných případech vážné a naléhavé potřeby (*si accedat alia gravis omnino et urgens necessitas*), kdy by věřící bez vlastní viny museli zůstat dlouhou dobu bez svátosti pokání a svatého přijímání.⁵

V roce 1972 Kongregace pro nauku víry vydává pastorační normy pro udělování společného svátostného rozhřešení. Připomíná v nich nauku Tridentského koncilu, podle které svátost pokání tvoří z božského ustanovení úplné a jednotlivé vyznání hříchů doprovázené lítostí a zadostiučiněním spolu s absolucí z rukou kněze. V případě bezprostředního nebezpečí smrti⁶ nebo jiné závažné potřeby, kdy je pro množství věřících a malý počet zpovědníků nemožné všechny jednotlivě vyzpovídat a věřící by tak bez vlastní viny zůstali dlouhou dobu bez svátosti pokání a eucharistie, je dovoleno použít formu společného svátostného rozhřešení bez předchozí individuální zpovědi. Taková situace může nastat např. v misijních územích nebo pro izolované společenství věřících. Nelze ji však použít v případech návalu věřících při slavnostech nebo poutích, neboť zde není splněna podmínka toho, že by věřící bez vlastní viny zůstali dlouhou dobu bez svátosti pokání a eucharistie.

Aby mohli věřící přijmout rozhřešení, je třeba, aby litovali svých hříchů, měli předsevzetí napravit pohoršení a škody, které způsobili, a měli předsevzetí vyznat jednotlivě všechny těžké hříchy, až k tomu budou mít příležitost. Tyto podmínky jsou dány k platnosti udělení svátosti. Společné rozhřešení však není možné přijmout vícekrát za sebou, pokud k tomu není spravedlivý důvod. K soukromému vyznání jednotlivých těžkých hříchů má kajicník přistoupit do jednoho roku po obdržení společného rozhřešení, pokud mu v tom nebrání morální nemožnost.⁷

⁵ Srov. SACRA POENITENTIARIA APOSTOLICA, *Instructio circa sacramentalem absolutionem generali modo pluribus impertiendam*, 25 Martii 1944, in: AAS (1944), s. 155–156.

⁶ Nejen v době válečného konfliktu, ale např. při letecké katastrofě, ztroskotání, zemětřesení, povodni apod. Srov. MONTAN, Agostino, *Diritto Liturgico e dei Sacramenti*, s. 145.

⁷ Srov. SACRA CONGREGATIO PRO DOCTRINA FIDEI, *Normae pastorales circa absolutionem sacramentalem generali modo impertiendam*, 16 Iunii 1972, in: AAS (1972), s. 510–514.

Současná právní úprava

Ordo Paenitentiae

Druhý vatikánský koncil se danou problematikou přímo nezabýval, avšak nařídil reformu způsobu slavení svátosti pokání.⁸ Dne 2. prosince 1973 byl dekretem Posvátné kongregace pro bohoslužbu vydán *Ordo Paenitentiae*, který byl publikován v roce 1974 v *Libreria Editrice Vaticana*.⁹ Český překlad tohoto dokumentu, který připravila Česká liturgická komise, byl potvrzen Kongregací pro bohoslužbu a svátosti dne 24. února 1982 (Prot. CD 489/75) a vyšel tiskem v roce 1982.¹⁰

Ten obsahuje tři možné formy liturgie svátosti smíření: pro jednoho kajícíka, pro více kajících se soukromou zpovědí a pro větší počet kajících se společným vyznáním a rozhřešením (společným vyznáním je zde myšleno společné odřikání obecné formule vyznání hříchů např. *Confiteor*).¹¹ V případě třetí možnosti přebírá dřívější ustanovení, tj. že je možno ji použít v případě nebezpečí smrti a v případě jiné naléhavé nutnosti, tj. „když vzhledem k počtu kajících není k dispozici dostatečné množství kněží, aby mohli v přiměřené době řádně vyzpovídat jednotlivce, takže by kajícíci bez vlastní viny museli dlouho být bez svátostné milosti nebo bez svatého přijímání. To se může stát zvláště v misijních zemích, ale i na jiných místech nebo případně u skupin osob, kde by se taková nutnost ukázala. Není to však dovoleno jen pro velký nával kajících, k jakému může dojít na nějaké velké slavnosti nebo pouti, když jinak zpovědníci mohou být k dispozici.“

⁸ „Obřad a formule svátosti pokání at' se upraví tak, aby zřetelněji vyjadřovaly povahu a účinek této svátosti.“ Konstituce o posvátné liturgii Sacrosanctum Concilium, 4. prosince 1963, in: *Dokumenty II. Vatikánského koncilu*, Praha, 1995, s. 153, čl. 72.

⁹ Srov. PIGHIN, Bruno Fabio, *Diritto sacramentale canonico*, Venezia, 2016, s. 257. V reakci na nový *Ordo Paenitentiae* vydalo předsednictvo italské biskupské konference v roce 1974 nótu, ve které nový obřad komentuje a upozorňuje na rozšíření možnosti udělování hromadného rozhřešení nejen na případy nebezpečí smrti, ale také na další případy s tím, že rozlišení a potvrzení existence podmínek pro dovolené udělení tohoto rozhřešení je v kompetenci diecézního biskupa ve shodě s ostatními členy italské biskupské konference. Nóta konstatuje, že v Itálii je forma hromadného rozhřešení dovolena pouze v mimořádných případech, kdy hrozí nebezpečí smrti, neboť jiné situace, které umožňují její dovolené použití, na území Itálie nenastávají. Srov. *Nota sul Rito della Penitenza. Dichiarazione della Presidenza della C.E.I.*; dostupné z: <<https://www.chiesacattolica.it/documenti-segreteria/nota-sul-rito-della-penitenza/>> (4. 9. 2020).

¹⁰ Srov. *Obřady pokání*, Sekretariát České liturgické komise, Praha, 1982.

¹¹ Srov. *Obřady pokání*, s. 53.

V homilii nebo po homilii se mají vyzvat věřící, aby vzbudili lítost nad svými hříchy a předsevzetím v budoucnu se jich vyvarovat a napravit případné pohoršení a škody. Kajícníci mají rovněž učinit předsevzetí osobně se vyzpovídat v patřičné době z těžkých hříchů. Je třeba také stanovit nějaké pokání pro všechny, k němuž může každý podle své vůle něco přidat.

Posoudit, zda byly splněny podmínky pro udělení společného rozhřešení, je v kompetenci diecézního biskupa, který se má poradit s ostatními členy biskupské konference. Pokud se vyskytne jiná vážná nutnost mimo případy stanovené diecézním biskupem, má se kněz předem dotázat místního ordináře, aby mohl společné rozhřešení dovoleně udělit. Pokud ale není možné učinit tento dotaz předem, co nejdříve místního ordináře o této nutnosti a uděleném rozhřešení uvědomí.¹²

Kodex kanonického práva

Pastorační normy Kongregace pro nauku víry z roku 1972 se staly bezprostředním pramenem kán. 961–963 Kodexu kanonického práva z roku 1983 (dále jen CIC/1983).¹³

V kán. 960 CIC/1983 je zopakován základní princip pro udělování svátosti pokání, totiž že „jednotlivé a úplné vyznání a rozhřešení tvoří jediný řádný způsob“ udělování této svátosti. Pouze v případě fyzické nebo mravní nemožnosti je možno dosáhnout smíření i jiným způsobem.¹⁴

Následující kánony pak stanoví podmínky k platnému a dovolenému udělení rozhřešení více kajícníkům najednou bez předchozího jednotlivého vyznání. K dovolenosti se vyžaduje, aby nastalo buď nebezpečí smrti, nebo jiná velká nouze, kdy pro velký počet kajícníků není dostatek zpovědníků a dostatek času k jednotlivým zpovědím, a věřící by museli bez vlastní viny být dlouhou dobu bez svátosti smíření.¹⁵ Rozhodnout o tom, zda nastala tato jiná velká nouze, přísluší

¹² Srov. *Obřady pokání*, čl. 31–35.

¹³ Srov. MONTAN, Agostino, *Diritto Liturgico e dei Sacramenti*, s. 141.

¹⁴ Příčinou fyzické nemožnosti mohou být různé, i přechodné, situace na straně penitenta či zpovědníka. Může to být např. těžká nemoc, neschopnost mluvit, nedostatek času apod. Morální nemožnost se může týkat existence specifických rizik, například nebezpečí porušení zpovědního tajemství, vystavení se zneužití, apod. Srov. PIGHIN, Bruno Fabio, *Diritto sacramentale canonico*, s. 257.

¹⁵ Jak již bylo řečeno v pastoračních normách vydaných Kongregací pro nauku víry v roce 1972, takovou situaci není např. nával věřících při poutích nebo slavnostech, protože zde nehrozí, že ti by bez vlastní viny zůstali dlouhou dobu bez svátosti pokání.

diecéznímu biskupovi. Biskupská konference může stanovit kritéria k posouzení, zda k tomu v daném případě došlo.¹⁶

K platnosti udělení rozhrěšení se vyžaduje, aby kající byl řádně připraven a aby si předsevzal, že v příkázané době vyzná jednotlivě těžké hříchy v řádné zpovědi. Při nejbližší příležitosti pak má přistoupit k jednotlivému vyznání hříchů, a to dříve, než přijme další společné rozhrěšení, pokud mu v tom nebrání vážný důvod.¹⁷

Spolu s legislativními ustanoveními ohledně společného svátostného rozhrěšení více kajících se objevují i texty varující před jeho zneužíváním. Jsou to zejména apoštolská exhortace Jana Pavla II. *Reconciliatio et paenitentia* z roku 1984 a apoštolský list daný motu proprio Jana Pavla II. *Misericordia Dei* z roku 2002.¹⁸

V roce 1996 vydala Papežská rada pro výklad legislativních textů jako odpověď na otázky jistého papežského legáta vysvětlující nótu, podle níž ustanovení kán. 961 ohledně společného rozhrěšení musí být vykládána a aplikována v kontextu kán. 960–968 § 1. Ustanovení předchozích zákonů jsou zde podrobněji rozvedena.

Soukromá zpověď s individuálním rozhrěšením zůstává podle božského práva jediným řádným prostředkem k dosažení smíření s Bohem a s církví. Ostatní formy smíření jsou mimořádného charakteru. Společné rozhrěšení je tedy výjimkou, a jako takové podléhá normě kán. 18, podle které „u zákonů... obsahujících výjimku ze zákona je nutno použít zužujícího výkladu“. Mimořádnou formu společného rozhrěšení je možno použít

1. *immineat periculum mortis* (jestliže hrozí nebezpečí smrti, kán. 961 § 1, 1°), kdy není dostatek času pro individuální zpovědi. Původ tohoto povolení pochází z obou světových válek;
2. *adsit gravis necessitas* (jestliže nastala závažná nutnost, kán. 961 § 1, 2°), kdy musí být současně přítomny dva prvky: za prvé nedostatek kněží a velký

¹⁶ Srov. kán. 961 § 2 CIC/1983. Např. Německá biskupská konference v partikulární normě č. 12 z 5. října 1995 uvádí, že na jejím území kromě případu nebezpečí smrti podmínky k udělení společného svátostného rozhrěšení nenastávají. Srov. <https://recht.drs.de/fileadmin/user_files/117/Dokumente/Rechtsdokumentation/4/2/5/95_23_12.pdf> (21. 5. 2021).

¹⁷ Srov. kán. 962–963 CIC/1983.

¹⁸ „... sklon upouštět v některých oblastech od osobního vyznání, společně s chybným uchycením se k hromadné či všeobecné absoli. V takovémto případě se již nejedná o mimořádný prostředek použitý ve zcela výjimečných případech. Na základě svévolného rozšíření podmínek vyžadovaných pro velkou nouzi se v praxi ztrácí ze zřetele věrnost božskému uspořádání svátosti, a zvláště nutnost individuálního vyznání. Důsledkem je vážná újma na duchovním životě věřících a svatosti církve.“ JAN PAVEL II., *Apoštolský list daný motu proprio Misericordia Dei, o některých aspektech slavení svátosti smíření*, Praha, 2002, s. 5.

počet kajcníků, a za druhé věřící neměli a nebudou mít možnost delší dobu se zpovídat individuálně. Do této situace se tedy nedostali vlastní nedbalostí (*sine propria culpa*), ale z objektivní nemožnosti. Avšak velký počet kajcníků sám o sobě neospravedlňuje použití společného rozhřešení, protože v případě např. poutí nebo velkých slavností chybí druhý prvek, a to nemožnost věřících zpovídat se předem nebo poté po dlouhou dobu individuálně. Diecézní biskup pak v jednotlivých případech zváží podle kritérií stanovených biskupskou konferencí, zda nastaly podmínky stanovené kanonickým právem, pro udělení společného rozhřešení.¹⁹

Nóta zmiňuje, že nejvyšší zákonodárce mnohokrát upozorňoval na citlivost norem ohledně společného rozhřešení a nabádal pastýře jednotlivých diecézí k zodpovědnosti při jejím používání.²⁰

COVID-19 a společné svátostné rozhřešení

Pandemie nákazy Covidem-19 byla nejvyššími církevními autoritami uznána za závažnou nutnost, kdy je možné přistoupit k udělení hromadného svátostného rozhřešení bez předchozího individuálního vyznání. Nóta Apoštolské penitenciárie z 20. 3. 2020 po připomenutí zásad a podmínek ohledně udělení svátostného rozhřešení konstatuje, že zvláště v místech vážně zasažených nákazou a do jejího vymizení nastávají případy závažné nutnosti, o nichž mluví kán. 961 § 1, 2° CIC/1983. Diecézním biskupům je dáno právo stanovit další specifikace ve světle nejvyššího dobra, kterým je spása duší.²¹

¹⁹ Srov. PONTIFICIO CONSIGLIO PER I TESTI LEGISLATIVI, *Nota esplicativa*, Prot. 5309/96, 8 novembre 1996, in: *Communicationes* 28 (1996), s. 177–181. Např. v USA stanovili biskupové jako onu dlouhou dobu (*diu*) jeden měsíc. V této věci však nebyl vydán žádný dekret. Srov. BEAL, John P. (ed.), *New Commentary on the Code of Canon Law*, New York, 2000, s. 1147.

²⁰ Zmiňuje se zde promluva Pavla VI. k některým biskupům Spojených států amerických v r. 1978, Apoštolská exhortace Jana Pavla II. *Reconciliatio et paenitentia* z roku 1985, a proces formování kán. 961, jak byl postupně publikován v časopise *Communicationes*. Srov. PONTIFICIO CONSIGLIO PER I TESTI LEGISLATIVI, *Nota esplicativa*, s. 179–181.

²¹ Zde se nepožaduje, aby se na kritériích shodli členové biskupské konference, jak to stanoví kán. 961 § 2 CIC/1983. Např. biskupové diecézí z církevních oblastí Piemonte a Valle d'Aosta uznali ve společné nótě pandemickou situaci za situaci závažné nutnosti, kdy je možné použít společného rozhřešení, srov. *Comunicato della Conferenza Episcopale Piemontese*, in: <<https://www.diocesi.torino.it/site/wd-doc-ufficiali/nota-della-conferenza-episcopale-piemontese-cep-dicembre-2020/>> (30. 4. 2021). Totéž učinili biskupské konference v Maďarsku a na Filipínách, a řada dalších biskupů v jednotlivých diecézích v různých zemích. Srov. TESTA BAPPENHEIM, Stefano, *Does the*

Kněz, který použije formu společného rozhřešení bez předchozího individuálního vyznání hříchů, o tom předem uvědomí diecézního biskupa, nebo v případě, že to nebylo možné, informuje ho co nejdříve dodatečně.

Je v kompetenci diecézního biskupa určit v rámci svého území, v jakých případech závažné nutnosti je dovoleno použít kolektivní rozhřešení. Apoštolská penitenciárie v nótě uvádí příklady jeho realizace.²²

Nóta dále připomíná, že v případě, že věřící nemohou ani touto formou přijmout svátostné rozhřešení, může každý věřící dosáhnout odpuštění i smrtelných hříchů tím, že vzbudí dokonalou lítost z lásky k Bohu nade vše milovanému, upřímně ho požádá o odpuštění a je pevně rozhodnut přistoupit, hned jak to bude možné, ke svátosti smíření.

Tento „jiný způsob dosažení smíření“²³ rozebírá papež František v ranní homilii v Domě svaté Marty z téhož dne. S odvoláním na čl. 1451 a 1452 Katechismu katolické církve, který cituje nauku Tridentského koncilu o svátosti pokání, připomíná, že mezi úkony kajícíka je na prvním místě lítost, tj. „bolest ducha a odsouzení spáchaného hříchu, spojené s předsevzetím v budoucnu už nehřešit“.

Lítost, která vyvěrá z lásky k Bohu, milovanému nade vše, se nazývá dokonalá lítost nebo lítost z lásky. Účinkem dokonalé lítosti je odpuštění nejen všedních, ale také smrtelných hříchů, pokud zahrnuje pevné předsevzetí přistoupit, jakmile to bude možné, ke svátostné zpovědi. Tyto hříchy jsou odpuštěny již ve chvíli lítosti, ačkoliv kajícík na nejbližší možnost přijmout rozhřešení od kněze ještě čeká.²⁴

Covid-19 Pandemic Authorize the Derogation from the Canonical Rule of Absolution Necessarily Preceded by Individual Confession? (canon 961 CIC), in:

<<https://diresom.net/2020/04/22/does-the-covid-19-pandemic-authorize-the-derogation-from-the-canonical-rule-of-absolution-necessarily-preceded-by-individual-confession-canon-961-cic/>> (30. 4. 2021).

²² *Nota della Penitenzieria Apostolica circa il Sacramento della Riconciliazione nell'attuale situazione di pandemia*, 20. 3. 2020, in:

<http://www.penitenzieria.va/content/dam/penitenzieriaapostolica/indulgenze/DEFUNTI%20LATINO%20DEF_.pdf> (30. 4. 2021).

²³ Kán. 960 CIC/1983.

²⁴ *Srov. Katechismus katolické církve*, čl. 1451–1452, Praha, 1995, s. 371; Papež František, Homilie z 20. 3. 2020, originál in: <<https://www.vaticannews.va/it/papa/news/2020-03/papa-francesco-confessione-senza-sacerdote-coronavirus.html>> (30. 4. 2021), slovenský text in: <<https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2020-03/papez-v-nudzi-bez-spovednika-si-vzbudme-dokonalu-lutost.html>> (30. 4. 2021).

Starost o spásu duší v této obtížné době vyjadřuje také Dekret Apoštolské penitenciárie o udělení speciálních odpustků nemocným zasaženým Covidem-19, zdravotníkům, rodinným příslušníkům a všem, kdo se jakkoliv, také modlitbou, o tyto nemocné starají.²⁵

Závěr

Nahlédli jsme do vývoje ustanovení možnosti udělení svátostného rozhřešení více kajícníkům najednou bez předchozího jednotlivého vyznání. Na základě zjištěných skutečností lze tento článek uzavřít konstatováním, že vznik této možnosti a příslušná ustanovení jsou zcela v souladu se snahou církve o spásu duší, která je, vyjádřeno právním jazykem, *suprema lex*.²⁶

Resumé

Pandemie koronaviru s nebyvalým vzrůstem počtu nemocných a související preventivní nařízení včetně zákazu shromažďování a dodržování karantény ve zdravotnických a jiných zařízeních znamenala pro katolické křesťany také nutnost přemýšlet nad praxí udělování svátostí. V této souvislosti se do popředí dostává praxe udělování svátosti smíření u nás nepoužívaná, protože nepotřebná – udílení rozhřešení více kajícníkům najednou bez předchozího jednotlivého vyznání, formou společného rozhřešení. Článek se zabývá vznikem, vývojem příslušných norem a dnešní legislativou tohoto mimořádného způsobu rozhřešení, a pastoračními komentáři k jeho používání. Jak ukazuje historie, za všemi těmito normami stojí pečlivá starost církve o spásu duší, právníky vyjádřená pravidlem „*salus animarum suprema lex*“.

Summary

Absolutioe Pluribus Una Simul. History and Practice of the So-Called Collective Absolution

The coronavirus pandemic, with an unprecedented increase in the number of patients and related preventive regulations, including a ban on gathering and observance of quarantine in medical and other facilities, also necessitated Catholic Christians to reflect on the practice of

²⁵ Srov. *Decreto della Penitenzieria Apostolica circa la concessione di speciali Indulgenze ai fedeli nell'attuale situazione di pandemia*, 20. 3. 2020, in:

<<http://www.penitenzieria.va/content/dam/penitenzieriaapostolica/indulgenze/Decreto%20of%20the%20Apostolic%20Penitentiary%20on%20the%20granting%20of%20special%20Indulgences%20to%20the%20faithful%20in%20the%20current%20pandemic.pdf>> (30. 4. 2021).

²⁶ Srov. kán. 1752 CIC/1983.

administering the sacraments. In this context, the practice of administering the sacrament of reconciliation, which is not used in our country because it is unnecessary – granting absolution to several penitents at once without prior individual confession, in the form of collective absolution – comes to the fore. The article deals with the origin, the development of relevant regulation and today's legislation of this extraordinary method of absolution, and pastoral comments on its use. As history shows, Church's careful concern for the salvation of souls is behind all these norms, expressed by lawyers as the rule *salus animarum suprema lex*.

Klíčová slova: kanonické právo, historie, svátost smíření, zpověď, svátostné rozhřešení, společné rozhřešení, nemožnost individuální zpovědi

Keywords: canon law, history, sacrament of reconciliation, confession, sacramental absolution, collective absolution, impossibility of individual confession

Autorka

Mgr. et Mgr. Martina Vintrová, IC.D., se narodila v roce 1969 ve Vimperku. Absolvovala magisterský obor jaderná fyzika na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy (1993) a magisterský obor náboženské nauky na Katolické teologické fakultě téže univerzity (1998). Získala doktorát z kanonického práva na Papežské lateránské univerzitě v Římě (2011) a diplom v oboru Ochrana nezletilých na Papežské gregoriánské univerzitě v Římě (2019). Absolvovala čtyřletý psychoterapeutický výcvik v PCA terapii (2014–2018). V letech 2003 až 2008 byla advokátkou Interdiecézního církevního soudu v Praze. Od roku 2009 působí jako soudkyně Diecézního soudu Plzeň. Od roku 2015 přednáší kanonické právo na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni.

Author

Mgr. et Mgr. Martina Vintrová, IC.D., was born in 1969 in Vimperk (South Bohemia). She graduated in nuclear physics from the Faculty of Mathematics and Physics, Charles University (1993), Prague, and in religious science from the Catholic Theological Faculty of the same university (1998). She obtained her doctorate in canon law from the Pontifical Lateran University in Rome (2011) and diploma in the protection of minors from the Pontifical Gregorian University in Rome (2019). She completed four-year psychotherapeutic training in PCA therapy (2014–2018). From 2003 to 2008 she was advocate at the Interdiocesan

Ecclesiastical Court in Prague. Since 2009 she has been a judge of the Pilsen Diocesan Court. Since 2015, she has been lecturing on canon law at the Faculty of Law, University of West Bohemia in Pilsen.

Kontakt

Mgr. et Mgr. Martina Vintrová, IC.D.

Diecézní soud Plzeň

Nám. Republiky 35

301 00 Plzeň

e-mail: vintrova@bip.cz

CHURCH LAW REVIEW | Volume XXVII | No. 84–3/2021

The Church Law Review is a peer-reviewed scientific journal included in the following scientific journal databases: *Web of Science (WOS)*, the European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS), the Central and Eastern European Online Library (CEEOL) and the Index to Foreign Legal Periodicals. It is on the List of Peer-reviewed Non-impacted Journals Published in the Czech Republic, which is issued by the Research, Development and Innovation Council of the Government of the Czech Republic.

The journal is published four times a year (in January, April, July and October of each year).

The journal is published by the Church Law Society, which is a collective member of the Czech Christian Academy (1995) and a member of the Council of Scientific Societies of the Czech Republic (2014).

It placed first in 2003 and second in 2014 in the Karlsbader Juristentage competition of the Society of German, Czech, Slovak and Austrian Lawyers for the best scientific legal journal published in the Czech Republic and Slovak Republic.

All articles are subject to double-blind peer review.

Office Address:	Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3, Czech Republic
E-mail:	spcp@prf.cuni.cz
Websites:	< http://spcp.prf.cuni.cz/en/basic-information-2/ > (English), < http://spcp.prf.cuni.cz/revue > (Czech)
Editor-in-chief:	P. Prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera OP
Deputy Editor-in-chief:	Associate Professor JUDr. ICLic. Zábaj Horák, Ph.D., LL.M.
English Editor:	JUDr. Marek Novák
Secretaries of Editor:	Vojtěch Cirus, Tomáš Grundza, Mgr. Jakub Nagy
Editorial Board:	JUDr. Miloš Holub, Ph.D. Associate Professor JUDr. ICLic. Zábaj Horák, Ph.D., LL.M. JUDr. Štěpán Hůlka, Ph.D., LL.M. Prof. JUDr. Matúš Nemeč, PhD. R. D. Associate Professor JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., Th.D., J.C.D. P. Prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera OP Prof. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, PhD.
DTP:	Antonín Plicka
Cover Design:	† Josef Hyzler
Photo:	Antonín Krč
Printed by:	TOMOS, a. s., Ohradní 59, 140 21 Praha 4
Distribution:	Jana Nosková

This issue was closed as of 15th July 2021.

Print run of 1,000 copies

ISSN 1211-1635 (print)

ISSN 2336-5609 (online)

Reg. č. MK ČR: E 7429

© Společnost pro církevní právo, z. s., 2021

Česká verze tiráže je na následující stránce.

REVUE CÍRKEVNÍHO PRÁVA | XXVII. ročník | č. 84–3/2021

Revue církevního práva je recenzovaný vědecký časopis zařazený do mezinárodní citační databáze *Web of Science (WOS)* a databázi odborných časopisů *European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS)*, *Central and Eastern European Online Library (CEEOL)* a *Index to Foreign Legal Periodicals*. Je uveden v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice, vyhlášeném Radou pro výzkum, vývoj a inovace vlády České republiky.

Vychází čtyřikrát ročně (v lednu, dubnu, červenci a říjnu každého roku).

Časopis vydává Společnost pro církevní právo, z. s., kolektivní člen České křesťanské akademie, z. s. (1995), člen Rady vědeckých společností České republiky (2014).

V soutěži Společnosti německých, českých, slovenských a rakouských právníků Karlovarské právnícké dny o nejlepší odborný právnícký časopis vydávaný v České republice a Slovenské republice se Revue církevního práva umístila v roce 2003 na prvním místě a v roce 2014 na druhém místě.

Všechny články procházejí oboustranně anonymním recenzním řízením.

Adresa redakce: Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3

E-mail: spcp@prf.cuni.cz

Internetové stránky: <<http://spcp.prf.cuni.cz/revue>> (česky),
<<http://spcp.prf.cuni.cz/en/basic-information-2>> (anglicky)

Šéfredaktor: P. prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera OP

Zástupce šéfredaktora: doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D., LL.M.

Redaktor anglických textů: JUDr. Marek Novák

Tajemníci redakce: Vojtěch Círus, Tomáš Grundza, Mgr. Jakub Nagy

Redakční rada: JUDr. Miloš Holub, Ph.D.

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D., LL.M.

JUDr. Štěpán Hůlka, Ph.D., LL.M.

prof. JUDr. Matúš Nemeč, PhD.

R. D. doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., Th.D., J.C.D.

P. prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera OP

prof. JUDr. Mgr. Vojtech Vladár, PhD.

Sazba: Antonín Plicka

Grafická úprava obálky: † Josef Hyzler

Foto: Antonín Krč

Tisk: TOMOS, a. s., Ohradní 59, 140 21 Praha 4

Distribuce: Jana Nosková

Toto číslo bylo redakčně uzavřeno ke dni 15. července 2021.

Náklad: 1 000 výtisků

ISSN 1211-1635 (tištěná verze)

ISSN 2336-5609 (elektronická verze)

Reg. č. MK ČR: E 7429

© Společnost pro církevní právo, z. s., 2021

The English version of this imprint's text is available on the previous page.